

dem v M. L. udělen příklep spořitelně, která při dražebním roku se nemohla vykázati svolením dozorcího úřadu, při čemž soud považoval poměr mezi spořitelnou a dozorcím úřadem za poměr interní. Naproti tomu nejvyšší soud nepřiklonil se k názoru soudu okresního a zrušil udělení příklepu s tím, že nutno stanovití lhůtu ku předložení souhlasu a že tento musí býti oznámen soudu, resp. spořitelna se jím musí vykázati již při dražebním roku.

Tento případ však nemůže býti ztotožňován s případem koupě cenných papírů, nemajících sirotčí jistotu. Důvod pro to spočívá prostě v tom, že samotným udělením příklepu nevzešlo ještě straně, v daném případě spořitelně, žádné právo, ježto udělení příklepu se nestalo pravoplatným, takže nebylo naprosto zasaženo do práv třetí osoby.

Ostatně povaha a právní účinek předepsaného souhlasu státní správy vůči kontrahentům spořitelny znamená nejen řešení otázky, zda předepsaný souhlas dozorcího úřadu je povahy výlučně interní anebo působí eo ipso i proti třetím osobám, nýbrž je to i řešení otázky prevalence preventivní anebo represivní funkce dozorcího úřadu.

Dr. V. Sýkora.

I stručné zprávy (výtahy) o veřejných jednáních sněmu mohou po případě požívatí beztrestnosti podle § 28, posl. odst. zákona o tisku. — Je-li zpráva rozšířena (doplněna) vlastními úvahami a závěry zpravodajovými, které nejsou obsaženy v řeči pronesené při veřejném sněmovním jednání, nelze ji pokládati za věrně pravdivou ve smyslu § 28, posl. odst. zákona o tisku.

Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 137/38.

Obžalovaný, odpovědný redaktor periodického tiskopisu, byl soukromým žalobcem viněn z přečinů urážky, pomluvy a utrhaní na cti podle §§ 1, 2, 3, zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., jichž se dopustil tím, že po předchozím přečtení dal v periodickém tiskopise, jehož je odpovědným redaktorem, vědomě uveřejniti článek, dotýkající se urážlivě soukromého žalobce. Obžalovaný se v trestním řízení hájil mimo jiné i tím, že pozastavený článek je pravdivou zprávou z poslanecké sněmovny, kde poslanec N. prý skutečně přednesl v rozpravě sdělení toho rázu, jaká jsou obsažena ve stíhaném článku. **N a l é z a c i s o u d** srovnal obsah článku s příslušným těsnopiseckým zápisem o oné schůzi poslanecké sněmovny, v níž mluvil poslanec N., dospěl k závěru, že obsah a smysl inkriminovaného článku podává věrný obraz o řeči poslance N. ve sněmovně a že tudíž je obžalovaný beztrestný podle § 28, posl. odst. zákona čís. 6/1863 ř. z.; proto byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti soukromého žalobce, zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů : Zmateční stížnosti, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti podle čís. 5, 9 a) a b) § 281 tr. ř. nelze upřít oprávněnost, pokud s hlediska hmotněprávního napadá závěry nalézacího soudu, že jde o zprávu beztrestnou podle § 28, odst. 4 zák. čís. 6/1863 ř. z.

Podle zjištění nalézacího soudu se v řeči poslance N. pronesené ve sněmovně nevyskytují výrazy »špicloval, špehoval a naslouchač«.

Napadený rozsudek zjistiv obsah řeči uvedeného poslance došel k závěru, že těmito výrazy je jen přiměřeně a dovoleně kritizována a pouze jinými slovy označena činnost soukromého žalobce, jak byla ve sněmovně vylíčena. Ježto předpis § 28, odst. 4 čís. 6/1863 ř. z. nevyžaduje, aby zpráva byla doslovná, nýbrž stačí k beztrestnosti, aby byla pravdivě podána, a ježto v souzeném případě uvedená kritika obsažená v článku byla odůvodněna činností soukromého žalobce vylíčenou ve sněmovně, pokládá nalézací soud uveřejnění stíhaného článku za věrně pravdivou zprávu o veřejném jednání sněmu podle uvedeného zákonného ustanovení.

Tomuto výroku nalézacího soudu vytýká zmateční stížnost s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. právní mylnost, poukazuje na to, že uveřejněný článek není věrně pravdivou zprávou o veřejném jednání Národního shromáždění, neboť se od ní odchyluje jak oněmi částmi, v nichž jsou uvedeny závěry o činnosti soukromého žalobce a v nichž je označován za špicla, vyzvědače a naslouchače, tak i ostatním obsahem pozastaveného článku.

V tomto směru je přisvědčiti zmateční stížnosti.

Již napadený rozsudek uvedl, že se zpráva odchyluje svým obsahem od pronesené řeči, obsahuje-li výroky »špicl, vyzvědač a naslouchač«.

Než i dalším svým obsahem liší se zpráva v mnohých směrech od pronesené řeči poslance N., a to v těchto bodech: (Pozn. redakce: V dalším následoval podrobný výpočet těchto odchylek.)

Z tohoto srovnání stíhaného článku s řečí skutečně pronesenou, jejichž znění obsahem spisů osvědčené nalézací soud zřejmě předpokládá, je zjevno, že k řeči byly přidány závěry, jimž sluší odepřítí výsadu věrně pravdivých zpráv ve smyslu § 28, odst. 4 tisk. z., zejména platí to též o celém úvodu článku až k slovům »Der Fall P. stellt sich folgendermaßen dar«.

Po této stránce se k odůvodnění tohoto stanoviska blíže uvádí:

Nalézací soud sice správně praví, že věrně pravdivou zprávou o veřejných jednáních sněmu není jen doslovná zpráva. I stručné zprávy (výtahy) mohou za okolností případu požívati beztrestnosti podle uvedeného předpisu (Lienbacher: Praktische Erläuterungen des Öst. Preßgesetzes, 1868, str. 60; Sládek: Tiskové právo trestní a policejní, str. 358; Altmann, II, str. 1342).

V souzeném případě se však nesmí přehlédnouti, že jde o otázku, zda lze za věrně pravdivou pokládati zprávu ještě tehda, jde-li o rozšířenou (doplněnou) zprávu, k níž přidal zpravodaj ještě své kritické poznámky (úvahy, závěry, vývody).

Účelem uvedeného zákonného předpisu není, aby byla veřejnému tisku propůjčena výsada, podle níž by mu bylo umožněno uveřejniti vše, co se stalo předmětem rokování ve sněmu, v té či oné formě libovolně sestrojené, nýbrž jde o výsadu obecenstva, jež má býti tiskem učiněn přístupným obsah rokování sněmu, by se mohl informovati o jeho průběhu a sledovati vystoupení jím zvolených poslanců, po případě o výsadu zákonodárných sborů nebo jejich členů (rozh. čís. 3038 Sb. n. s.). Ježto jde o speciální předpis, lze jej vykládati jen přesně (rozh. čís. 4145 vid. sb.), nikoliv extensivně (rozh. čís. 3466 Sb. n. s.).

Posuzuje-li se otázka věrné pravdivosti zprávy s těchto hledisek, nelze za takovou pokládati zprávu, jež byla doplněna vlastními úvahami a závěry zpravodajovými, které nejsou obsaženy v řeči pronesené poslancem při veřejném jednání sněmovním (Sládek: Tiskové právo trestní a policejní, str. 358; Finger, I, 1912, str. 675; Liszt: Lehrbuch des öster. Preßrechts 1878, str. 221).

V souzeném případě byl článek poukazující na obsah řeči pronesené v poslanecké sněmovně upraven tak, že byl k němu nejen připojen úvod a závěr, v nichž se zcela samostatně kritizuje činnost soukromého žalobce vyličená v poslanecké sněmovně, nýbrž byla i jeho část, jež byla označena jako zpráva o sněmovním jednání, doplněna způsobem nahoře uvedeným. Nelze proto uvedený článek ani v této části pokládati za věrně pravdivou zprávu o veřejném jednání sněmovním podle § 28 odst. 4 zák. čís. 6/1863 ř. z.

Otázka, zda obsah řeči opravňoval zpravodaje k takovým závěrům (k odůvodněné kritice), je již otázkou, kterou je řešiti v rámci otázky beztrestnosti podle § 6, odst. 2 zák. o ochr. cti.

Jde o nepřímé pachatelství, dal-li pachatel, znaje křivost obvinění, bezelstným advokátem sepsati a podati žádost o obnovu, v níž je jiná osoba křivě obviňována ze zločinu křivého svědectví. — Nepřímý pachatel je stejně trestný jako pachatel přímý.

Rozh. ze dne 14. března 1938, Zm I 207/38.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem křivého obvinění podle § 209 tr. z.

D ů v o d y : Zmatečnické stížnosti opřené o důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9 a) tr. ř. nelze přiznati úspěch.

Rozsudek není stížen zmatkem spisového odporu podle § 281, čís. 5 tr. ř. Zmatečnická stížnost se naopak sama ocitá v rozporu se spisy, pokud tvrdí, že žádost za obnovu trestního řízení proti stěžovateli pod č. Tk 727/35 u krajského soudu v N. provedeného